

Raadsvoorstel

Waalre, 15 december 2020

Vergaderdatum	: 2 februari 2021
Voorstelnummer	: 2021-01
Zaaknummer	: 117452
Portefeuillehouder :	: Wethouder J. van Burgsteden
Naam opsteller	: Ralf Jongen
Naam voorstel	: Voorstel tot het vaststellen van de subsidieverordening Investerings Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) 2021.
Grondslag raadsbesluit	: Regionale afspraak (ROW is een samenwerking tussen de negen gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE))

Voorgesteld besluit:

1. de subsidieverordening Investerings Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties SGE, zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 7 december 2017, in te trekken;
2. vast te stellen de subsidieverordening Investerings Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties SGE 2021, conform bijgevoegd ontwerp;
3. de bevoegdheid tot het nemen van een beslissing op een aanvraag om subsidie, te delegeren aan de stichting ROW;
4. kennis te nemen van een gewijzigde opzet van de governance van het ROW.

Onderwerp

Aanpassingen Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties

Voorstel

1. de subsidieverordening Investerings Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties SGE, zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 7 december 2017, in te trekken;
2. vast te stellen de subsidieverordening Investerings Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties SGE 2021, conform bijgevoegd ontwerp;
3. de bevoegdheid tot het nemen van een beslissing op een aanvraag om subsidie, te delegeren aan de stichting ROW;
4. kennis te nemen van een gewijzigde opzet van de governance van het ROW.

Inleiding

Aanleiding

In dit voorstel vragen wij u een nieuwe Subsidieverordening Investerings Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties SGE vast te stellen (hierna: het ROW). Aanleiding voor ons voorstel is een evaluatie van het functioneren van het ROW in december 2019 en het voorjaar van 2020.

De evaluatie heeft aan het licht gebracht dat de deelnemende gemeenten het ROW nog steeds beschouwen als een waardevol instrument om de economische ontwikkeling van het Stedelijk Gebied Eindhoven te bevorderen. Wel is uit gesprekken met de gemeenten, Brabantse Ontwikkelmaatschappij (hierna; BOM), provincie en partijen die gebruik maken van het fonds gebleken dat er verbeteringen in de toegankelijkheid van het fonds nodig zijn. De nieuwe verordening voorziet in die behoefte. De gelegenheid is tevens aangegrepen om enkele technische verbeteringen aan te brengen in zowel de aanvraagprocedure als ook in de governance. Dit laatste heeft te maken met het wegvallen van de BOM als deelnemende partij.

Alvorens nader in te gaan op de uitkomsten van de evaluatie, schetsen wij eerst in het kort de voorgeschiedenis van het ROW.

Voorgeschiedenis

In april 2018 is het ROW van start gegaan met als ambitie het gebiedsgericht stimuleren van bestaande (werk) locaties en innovatie.

Het ROW is een samenwerking tussen de negen gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) en de BOM. Het fonds zet in op het gebiedsgericht stimuleren van (werk)locaties en innovatie. Belangrijke overweging daarbij is dat het aanbod op bestaande terreinen lang niet altijd aansluit op de behoeften van bedrijven. De negen gemeenten en de BOM vinden het van belang om nieuwe innovatieve ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen waar nodig te faciliteren. Dat leidt tot werkgelegenheid, versterking van de concurrentiepositie en het geeft een kwaliteitsimpuls aan bestaande terreinen. De operationele start was zoals gezegd in april 2018. Het fonds ondersteunt vastgoedprojecten op bestaande bedrijventerreinen, die zonder een (financiële) impuls niet gerealiseerd kunnen worden. Voorwaarde is dat een project bijdraagt aan de herontwikkeling van een locatie. Daarnaast werden projecten getoetst op een aantal

economische criteria: werkgelegenheid, innovatie, versterking van ketens van toeleveranciers en versterking van bestaande en nieuwe clusters en campussen. Het versterken van de cyclische economie vormde geen eigenstandig criterium, maar is wel meegewogen bij de beoordeling van de investeringsvoorstellen.

Uw raad is destijds in twee instanties bij besluitvorming over het ROW betrokken geweest.

Op 4 april 2017 heeft uw raad unaniem ingestemd met het Totaal pakket Programmering Bedrijventerreinen Stedelijk Gebied. Dit totaalpakket bestaat uit 3 maatregelen:

1. Programmering bedrijventerreinen SGE 2016;
2. Financieel Arrangement;
3. Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW).

De programmering bedrijventerreinen SGE 2016 had kort gezegd betrekking op het hanteren van een marktgerichte benadering bij het vaststellen van locaties waar een regionale behoefte aan bedrijfsterreinen bestond. Het financieel arrangement behelst het hanteren van een gezamenlijke vereveningsmethodiek bij het enerzijds uit de markt halen van bedrijfslocaties door de ene gemeente en het juist ontwikkelen van een bedrijfslocaties in de andere gemeente anderzijds.

De besluitvorming over het ROW gaat niet zoals de twee andere onderdelen van het totaalpakket over nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen, maar over bestaande locaties. Om de mismatch tussen vraag en aanbod op deze locaties zoveel als mogelijk uit te vlakken, besloten de SGE-gemeenten en de BOM de handen ineen te slaan en een gezamenlijk fonds op te richten. Met een bijdrage van ieder 4 miljoen euro (bijdrage gemeente Waalre is € 86.000,-), met 50% cofinanciering en minimaal 50% revolverendheid, werden bedrijven uitgedaagd projectaanvragen in te dienen om een bestaand bedrijventerrein van een kwaliteitsimpuls te voorzien via een herontwikkeling.

Met uw vervolgbesluit van 7 december 2017 heeft u (net zoals de andere 8 SGE-gemeenten) de subsidieverordening ROW vastgesteld en kennis genomen van de voorgenomen deelname van de gemeente Waalre aan de stichting ROW. Die stichting was nodig om de deelnemende gemeenten te verenigen zodat zij als één aandeelhouder konden optreden in de nieuwe ROW B.V. Deze nieuw rechtspersoon werd belast met het in behandeling nemen en beoordelen van aanvragen om een ROW-subsidie door ondernemers. De aandelen in deze B.V werden voor 50% gehouden door de BOM en voor 50% door de SGE-gemeenten, verenigd in de stichting ROW.

Het ROW is anderhalf jaar na de start geëvalueerd. De evaluatie heeft samen met een marktconsultatie aan het licht gebracht dat er alle reden is het fonds voort te zetten, maar dat het wel nodig is de subsidiemogelijkheden te verruimen.

Beoogd resultaat

1. Het verruimen van subsidiemogelijkheden zodat een grotere bijdrage geleverd kan worden aan de economische ontwikkeling van de regio.
2. Het beter controle en toezicht kunnen houden op het bereiken van de doelstellingen van het ROW door een verbeterde governance structuur.

Argumenten

1.1 Uit de evaluatie blijkt dat een verbetering van de subsidieregeling ROW nodig is

Uit de evaluatie is naar voren gekomen dat het fonds weliswaar voorziet in een behoefte van het bedrijfsleven, maar dat niettemin resultaten zijn achtergebleven bij de verwachtingen.

In de periode tot aan november 2019 zijn 10 aanvragen om subsidie in de vorm van een geldlening of borgstelling bij het fondsmanagement ingediend. Daarvan zijn er 2 uitgemond in een beschikking, waarvan er één heeft geleid tot een financieringsovereenkomst. Ongeveer 75% van de aanvragen voldeed niet aan de voorwaarden en moest worden afgewezen.

Om de resultaten van het ROW te verbeteren is aan de hand van de uitkomsten van de evaluatie bekeken in hoeverre de subsidieregeling aanpassing behoeft.

Als oorzaak voor de tegenvallende resultaten werd vanuit de markt en het fondsmanagement aangedragen dat de subsidieregeling een stapeling van doelstellingen kende en een groot aantal voorwaarden die contra productief werken. Meer specifiek werden de volgende knelpunten ervaren:

- Streven naar innovatieve oplossingen kan op gespannen voet staan met de verplichting dat in "stenen" geïnvesteerd moet worden. Het voorstel is om het ROW in te blijven zetten voor projecten die tastbare effecten sorteren, maar om dit niet alleen van toepassing te laten zijn op de gebouwen zelf; realisatie van verduurzaming en/ of innovatieve maatregelen op/aan of in een gebouw is ook mogelijk.
- Streven naar innovatieve oplossingen kan op gespannen voet staan met de locatie waar de investeringen moeten plaatsvinden (vanwege de toepassing van een limitatieve lijst met werklocaties). Het voorstel is om de lijst met locaties als uitgangspunt te handhaven, maar in de regeling op te nemen dat er wel flexibiliteit mogelijk is door per casus de mogelijkheid op te nemen om een andere werklocatie goed te keuren.
- Doorlooptijd van het komen tot een aanvraag is voor de aanvragers tegelijkertijd een beperking in de duidelijkheid kunnen geven aan co-financiers. Meer bekendheid voor de regeling is nodig bij co-financiers en betrokken SGE-gemeenten, opdat zij aanvragers tijdig hierop kunnen wijzen.
- In een aantal gevallen werd de huidige minimale projectomvang van € 2.000.000 en daarmee een eigen bijdrage van € 1.000.000 (50% van de projectomvang) als te hoog ervaren. Het verlagen van de minimale projectomvang en daarmee een lagere fondsdrempel kan dus leiden tot een groter aantal aanvragen.

2.1 Een nieuwe verordening voorziet in de gewenste verbetering.

Met een gewijzigde verordening worden de subsidiemogelijkheden verruimt.

Samengevat voorziet de verordening straks in:

- Het oplossen van leegstand als één van de doelen van het ontwikkelfonds;
- Het verplaatsen van bedrijvigheid als een te subsidiëren activiteit (juiste bedrijf op de juiste plaats);
- Het in beperkte mate subsidiëren van haalbaarheidsstudies (develop to invest);
- Subsidie niet alleen mogelijk maken voor investeringen in het gebouw zelf, maar ook in tastbare voorzieningen die bijdragen aan een opwaardering van het gebouw en de werkzaamheden die daarbinnen worden uitgevoerd;
- Versoepelen van de eisen om voor subsidie in aanmerking te komen, door:
 - Het tussentijds kunnen uitbreiden van de lijst met aangewezen werklocaties waar het project moet worden uitgevoerd;
 - Duidelijker te stellen dat niet (cumulatief) aan alle toetsingscriteria hoeft te worden voldaan;
 - Verlagen van de minimale projectomvang van € 2.000.000,- naar € 500.000,-

- Het niet langer hanteren van subsidietranches. Direct in samenhang daarmee vervallen eveneens de prioriteitscriteria. Bij dreigende overschrijding van het subsidieplafond (gehandhaafd op € 7.500.000,-) gaat het om de peildatum van het indienen van de aanvraag;
- Verlagen van de minimale subsidiehoogte in verband met het verlagen van de minimale projectomvang en de eigen bijdrage. De hoogte van de subsidie bedraagt maximaal 50% van de projectomvang. De totale projectomvang bedraagt is verlaagd naar tenminste € 500.000. Daarmee bedraagt de subsidiehoogte nu minimaal € 250.000 en maximaal € 2.500.000 per aanvraag.

4.1 Een gewijzigde governance van het ROW

Naast expliciete besluitvorming over een nieuwe subsidieverordening, wensen wij uw raad te betrekken bij onze besluitvorming over de nieuwe governance van het ROW.

De BOM heeft om haar moverende reden aangegeven niet langer te willen deelnemen aan het ontwikkelfonds. Dit betekent dat zij zowel haar rol als aandeelhouder in de ROW B.V. wenst te beëindigen als ook haar rol als financier van het ontwikkelfonds. Verheugend is het om te vernemen dat de provincie de financiering van het fonds wenst over te nemen. Zonder dat zij gaat deelnemen in de stichting ROW krijgt zij een rol als subsidieverstrekker aan het fonds. Intentie is om de financiële middelen te verkrijgen van de BOM.

Door het wegvallen van de BOM als deelnemer in de ROW B.V. hebben wij ons de vraag gesteld of het opportuun is die B.V. te handhaven als subsidieverstreckende instantie. Wij stellen vast dat die meerwaarde er niet langer is. Het ligt veel meer voor de hand de taken en bevoegdheden van de ROW B.V. over te hevelen naar de stichting ROW. Inmiddels hebben wij samen met de andere colleges besloten de procedure in gang te zetten om die overname van de rol van de ROW B.V. door de gelijknamige stichting formeel te regelen. Uiteraard is dat gebeurd onder voorbehoud van een positief besluit van uw raad op ons voorstel tot het vaststellen van een nieuwe verordening ROW. De gelegenheid nemen wij dan tevens te baat om via gewijzigde statuten de stichting meer sturingsmogelijkheden op de doelstellingen van het ROW te geven. Deze wijziging is ingegeven door de wens van bestuurders om dichter bij de praktijk betrokken te zijn en kortere lijnen met de fondsmanager te onderhouden. Dat zal de regievoering ongetwijfeld ten goede komen.

De stichting zal in de nieuwe opzet een dagelijks bestuur kennen dat terzijde wordt gestaan door een adviescommissie. Die commissie bestaat niet langer uit alleen externen, maar ook uit ambtelijk medewerkers van de gemeenten en de provincie. De adviescommissie komt eveneens terug in de nieuwe verordening die wij thans ter vaststelling aan uw voorleggen.

Kanttekeningen

4.1 Gevaar van belangenverstremgeling verwaarloosbaar

In de nieuwe organisatiestructuur verandert de rol van de stichting. Zij functioneert niet langer als aandeelhouder in een B.V., maar als een bestuursorgaan dat besluiten neemt over subsidieaanvragen. De portefeuillehouder Economie neemt zitting in het bestuur van de stichting. Dat bestuur gaat straks over het beoordelen van een aanvraag. In theorie kan dat problemen opleveren doordat de portefeuillehouder zowel de belangen van de gemeente dient als ook die van de stichting. Het gevaar van belangenverstremgeling of althans van een spagaatvorming ligt op de loer. Reden waarom gemeenten veelal

terughoudend zijn om gemeentelijke bestuurders af te vaardigen naar een bestuur van een verbonden partij.

In de situatie van het ROW hebben wij gemeend een akkoord te geven op deelname van de portefeuillehouder aan het stichtingsbestuur. De reden daarvan is dat de stichting enkel en alleen uit overheidspartijen bestaat die met dezelfde doelstelling en aan de hand van een uniform toetsingskader subsidies kan verlenen aan private partijen. Onder die omstandigheden achten wij het gevaar van belangenverstrengeling verwaarloosbaar en kunnen wij instemmen met de deelname.

Kosten en dekking

Het voorstel heeft geen financiële consequenties voor de bijdrage van de gemeente aan het ROW. Die blijft zoals die was. De omvang van het ROW wordt gehandhaafd op het huidige niveau doordat de provincie de financiële verplichtingen van de BOM overneemt.

Duurzaamheid

N.v.t.

Burgerparticipatie

N.v.t.

Inclusieve samenleving

N.v.t.

Communicatie

Kernboodschap

De 9 gemeenten van het Stedelijk Gebied Eindhoven en de provincie Noord-Brabant werken aan een verbeterd Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties zodat een grotere bijdrage aan de economische ontwikkeling van de regio kan worden gegeven.

Vervolprocedure en planning

Wanneer de nieuwe verordening is vastgesteld door alle negen gemeenteraden van het SGE kan het fonds weer worden heropend. Streefdatum is 1 maart 2021. Tegelijkertijd met de bekendmaking van de verordening wordt deze heropening breed gecommuniceerd, met aandacht voor bedrijfsleven en financiers.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

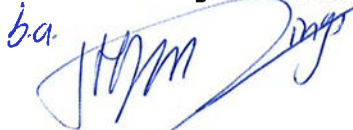
- Concept Subsidieverordening Investerings Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties SGE 2021

Bijlagen ter informatie

N.v.t.

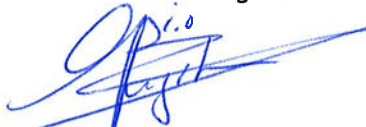
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

waarnemend gemeentesecretaris,

ba

M.W. de Brouwer

waarnemend burgemeester,

dr. A.J.W. Boelhouwer